

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 15.07.1997
KOM(97) 394 endelig udg.

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

OM DEN VIDERE UDVIKLING I FORBINDELSERNE TIL TYRKIET

Indledning

1. På et møde den 6. marts 1995 i EU's og Tyrkiets Associeringsråd blev det besluttet at iværksætte sidste fase i toldunionen, og der blev vedtaget en resolution om udvikling af samarbejdet mellem EU og Tyrkiet på forskellige felter. Fællesskabet udstedte også en erklæring om at det finansielle samarbejde med Tyrkiet ville blive genoptaget. Samtidig indvilligede EU i, at forhandlingerne om Cyperns optagelse skulle starte et halvt år efter at regeringskonferencen var afsluttet, på grundlag af resultaterne af denne.

Den 24. marts 1997 anmodede Rådet på et uformelt møde i Apeldoorn Kommissionen om at udarbejde en meddelelse om hvordan forbindelserne mellem Den Europæiske Union og Tyrkiet forventes at udvikle sig på baggrund af at toldunionen trådte i kraft den 31. december 1995. Denne anmodning er baggrunden for den her foreliggende meddelelse, der afspejler det standpunkt som Associeringsrådet anlagde den 29. april 1997. Associeringsrådet bekræftede igen bekræftet at Tyrkiet er berettiget til at ansøge om optagelse i EU, og at landet vil blive bedømt på grundlag af samme objektive standarder og kriterier som andre ansøgerlande. De tiltag der foreslås i denne meddelelse bygger helt på dette standpunkt.

2. Den seneste politiske og økonomiske udvikling i relationerne til Tyrkiet er beskrevet nærmere i kapitel 2 af *Agenda 2000*. Den her foreliggende meddelelse indeholder forslag til hvordan forbindelserne mellem EU og Tyrkiet kan udvikles yderligere ud over toldunionen. Toldunionen, der har været et stort skridt fremad i relationerne mellem EU og Tyrkiet, fungerer tilfredsstillende og danner et solidt grundlag for en uddybelse af det indbyrdes forhold.

Vejen fremad

3. På baggrund af at Tyrkiet på Associeringsrådets møde den 29. april 1997 fik bekræftet sin status som ansøgningsberettiget land, og at landet takket være toldunionen nu er blevet en nær partner og et aktivt medlem af partnerskabet mellem EU og Middelhavslandene, er det klart, at EU bør fortsætte med at støtte Tyrkiets bestræbelser på at løse sine problemer og integrere sig yderligere i EU. Associeringsaftalen og toldunionen er et godt grundlag for stadigt tættere politiske og økonomiske

forbindelser. I denne forbindelse lægger EU særlig vægt på at der sker fremskridt med hensyn til demokratisering og beskyttelse af menneskerettighederne; etablering af et godt naboskab mellem Grækenland og Tyrkiet; overholdelse af folkerettens principper, og gennemførelse af en retfærdig og varig løsning på Cypern-spørgsmålet.

4. Med udgangspunkt i ovenstående indtager Kommissionen det standpunkt at EU bør opretholde en bredt baseret strategi med sigte på en styrkelse af forbindelserne mellem EU og Tyrkiet. Nærværende rapport indeholder en række forslag til hvordan det indbyrdes forhold kan udbygges yderligere. Flere af disse forslag forudsætter at der stilles finansiering til rådighed via Fællesskabets budget, i hvert fald i begyndelsesfasen, og mange kan slet ikke gennemføres uden særlige midler. Efter Kommissionens opfattelse bør der hurtigst muligt vedtages en særlig finansforordning til opfølgning af toldunionen, således at Tyrkiet får mulighed for at tilpasse sin industrisektor til de nye konkurrenceforhold Unionen medfører, og mulighed for at forbedre sine infrastrukturforbindelser til EU og mindske det økonomiske efterslæb i forhold til Fællesskabet. Kommissionen bemærker endvidere at der kan gøres brug af MEDA-programmet hvis det finansielle samarbejde med Tyrkiet skal udbygges, og går ud fra at vilkårene snarest giver mulighed for en fuld udnyttelse heraf.
5. Der fremsættes specifikke forslag på følgende felter:
 - konsolidering af toldunionen
 - tjenesteydelser
 - telekommunikation og informationssamfundet
 - landbrug
 - samarbejde inden for menneskerettigheder og humanitære anliggender
 - reetablering af dialogen om makroøkonomiske spørgsmål
 - fremme af samarbejde og investering
 - samarbejde inden for miljø
 - samarbejde inden for forbrugerpolitikken
 - samarbejde inden for regionalpolitikken og på tværs af grænserne

- deltagelse i Fællesskabets programmer
- samarbejde vedrørende rets- og indenrigsanliggender.

Konsolidering af toldunionen

6. Denne mål kan virkeliggøres ved at man iværksætter et program til harmonisering af industrilovgivningen (standarder, typegodkendelser og kvalitetsstyring, og konkurrence), indleder forhandlinger om offentlige udbud, fremskynder harmoniseringen af told- og handelspolitikken, og i højere grad konsulterer Tyrkiet på områder der direkte vedrørende toldunionen. Dette arbejde bør bakkes op med faglig og finansiel bistand til forbedring af den tyrkiske industris konkurrenceevne, således at landet mulighed får bedre muligheder for at integrere sig fuldt ud i det indre marked for så vidt angår fri omsætning af varer. Toldunionen bør udvides til også at omfatte tjenesteydelser, og de allerede igangsatte bestræbelser på at få indført fri omsætning af landbrugsprodukter bør fortsættes.
7. Konsolideringsprocessen kan omfatte:
 - *faglig bistand og nært administrativt samarbejde med Tyrkiets administration og institutioner (direktoratet for udenrigshandel, toldvæsenet, finansministeriet og andre ministerier) med det formål at styrke kontrollen og forbedre strukturerne, og at sikre en effektiv forvaltning af toldunionen*
 - *faglig bistand til reform af retsvæsen og handelsliv, med det formål at skabe et mere investeringsvenligt miljø. Dette tjener ydermere til at stimulere både landets egen og udlandets investering*
 - *den mulighed at Tyrkiet deltager i de fælleseuropæiske oprindelsesregler for industriprodukter, aftalen om fællesskabsforsendelser og aftalen om det administrative enhedsdokument, med det formål at sikre at alle samhandelsordninger er indbyrdes forenelige*
 - *bedre konsultation af Tyrkiet på områder hvor dette land antager Fællesskabets etablerede regelværk (handelspolitik, forhandlinger om samhandelsaftaler, konkurrencepolitikken, den intellektuelle ejendomsret, miljølovgivning, standarder og industrilovgivning)*

Til supplerung af disse foranstaltninger bør Tyrkiet indlede forhandlinger med de central- og østeuropæiske lande og middelhavslandene om indgåelse af samhandelsaftaler. Kommissionen og medlemsstaterne bør bistå med faglig og politisk hjælp for at fremme denne proces.

Tjenesteydelser

8. Liberalisering af tjenesteydelserne indebærer fordele for begge parter og betyder at et bredere udsnit af det tyrkiske samfund involveres i landets modernisering og i uddybelsen af forbindelserne til EU.
9. Med hensyn til tjenesteydelser giver artikel V i GATS-aftalen mulighed for at to medlemmer af Verdenshandelsorganisationen kan indgå præferenceaftale om indbyrdes liberalisering af samhandelen med tjenesteydelser, forudsat at en sådan liberalisering omfatter så godt som alle sektorer og dækker alle aspekter af handelen med tjenesteydelser. Tyrkiet og EU starter fra to meget forskellige udgangspunkter, og der kræves således en større indsats af Tyrkiet, men det bør ikke glemmes at en sådan indsats vil bidrage til yderligere reform og modernisering af landets økonomi. Det er nødvendigt med en grundig undersøgelse af hvilke specifikke fordele der yderligere kan opnås ved at liberalisere tjenesteydelserne yderligere, og af hvordan man bedst sikrer at GATS-reglerne overholdes fuldt ud.
 - *Det foreslås at man indleder forhandlinger om en gradvis liberalisering af samhandelen mellem EU og Tyrkiet vedrørende tjenesteydelser.*

Telekommunikation og informationssamfundet

10. Tyrkiet er for tiden i gang med at modernisere sine kommunikations- og informationssystemer. Der mangler stadig en del lovgivningsarbejde inden landet har opfyldt sine GATT-forpligtelser inden for telekommunikation:
 - *EU kan hjælpe med ved udarbejdelsen af lovgivningen således at den harmoniseres med EU's. Tyrkiets integrering i informationssamfundet bør fremmes ved at landet involveres i arbejdet med tværeuropæiske telenet, og landets forskere, laboratorier, selskaber og andre organisationer bør kunne deltage i det forsknings- og udviklingsarbejde der udføres med henblik på informationssamfundet.*

Landbrug

11. EU og Tyrkiet har som led i deres toldunionsaftale forpligtet sig til at indlede en liberalisering af deres indbyrdes samhandel med landbrugsprodukter. Tyrkiet har

forpligtet sig til at tilpasse sin landbrugspolitik på den måde at landet vedtager de foranstaltninger i den fælles landbrugspolitik der er nødvendige for at sikre fri omsætning af landbrugsprodukter. Hidtil er der kun sket små fremskridt i denne henseende. Man har parferet en samhandelsaftale om gensidige indrømmelser for visse landbrugsprodukter. En yderligere liberalisering af denne samhandel er et tiltrækkende mål ud fra et økonomisk synspunkt på baggrund af den kraftige økonomiske vækst i Tyrkiet og de fordele som præferencebehandling af EU-varer bringer med sig. Begge parter erkender at der endnu er store vanskeligheder at overvinde hvis der skal føres en mere ambitiøs liberaliseringspolitik, ikke mindst på grund af de store strukturforskelle mellem Tyrkiets og EU's landbrug.

12. Til virkeliggørelse af dette mål foreslås det:

- *at man yder Tyrkiet faglig og økonomisk bistand til omstrukturering af landbruget - da dette ikke realiserer hele sit potentielle - og til tilpasning af landbrugspolitikken, jf. ovenfor*
- *at man tilskynder Tyrkiet til at antage Fællesskabets regelværk, med den fornødne hensyntagen til de specifikke strukturforhold i det tyrkiske landbrug. Dette omfatter blandt andet specifikke felter såsom markedsordningspolitikken, politikken for landdistrikter, tekniske standarder, samt bestemmelserne vedrørende plante- og dyresundhed og andre veterinæranliggender*
- *at man fortsætter forhandlingerne om bedre gensidig markedsadgang.*

Samarbejde inden for menneskerettigheder og humanitære anliggender

13. Der bør iværksættes et nært samarbejde vedrørende menneskerettighederne med henblik på at understøtte indførelsen af civilsamsfunds- og retsstatsprincipper i Tyrkiet.

14. Dette kan ske på flere måder:

- *iværksættelse af det bredest mulige samarbejde med europæiske - og endnu vigtigere, tyrkiske - NGO'er der arbejder på at skabe bedre forhold hvad angår menneskerettigheder, humanitær bistand, ytringsfrihed og civilsamsfundet i Tyrkiet, samt NGO'er der rapporterer om forholdene på menneskerettighedsområdet*
- *samarbejde med den tyrkiske regering om at sikre at de internationale konventioner overholdes, at der udarbejdes og iværksættes passende intern lovgivning og at statens statsansatte, herunder politiet, uddannes i overholdelse af menneskerettighederne*

- *samarbejdet mellem EU og Tyrkiet på det humanitære område bør intensiveres. I denne forbindelse bør de tyrkiske myndigheder tilskyndes til at gøre det nemmere for NGO'erne at yde humanitær bistand i naboregioner.*

Retablering af dialogen om makroøkonomiske spørgsmål

15. En retablering af dialogen med Tyrkiet om makroøkonomiske spørgsmål vil bidrage til en sund politik på det makroøkonomiske område og strukturreformer inden for områder såsom socialsikring, landbrug, privatisering og omstrukturering, infrastrukturer, informationssamfundet, energi og udvikling af de menneskelige ressourcer. Disse reformer bør understøttes med faglig og økonomisk bistand.

Fremme af samarbejde og investering inden for industrien

16. Tyrkiet søger at forbedre sin konkurrenceevne inden for forskellige sektorer for på denne måde at fremme den økonomiske vækst og højne indkomstniveauet. Dette arbejde bør understøttes ved at man tilskynder til samarbejde og investering inden for industrien.

- *Det foreslås at samarbejdet udbygges yderligere på felter såsom produktkvalitet og innovation, samt inden for informationsteknologien. Der bør iværksættes yderligere foranstaltninger med det formål at give firmaer, og ikke mindst de små og mellemstore virksomheder, bedre mulighed for at skaffe sig adgang til eksisterende informationskilder, således at de kan leve op til de krav toldunionen medfører, og klare sig i den voksende samhandel i Middelhavs- og Sortehavsregionen. Støtte til udvikling af den private sektor forventes at resultere i en bæredygtig og afbalanceret udvikling, modernisering samt større investering.*

Samarbejde inden for miljø

17. Det er også nødvendigt med fremskridt på miljøområdet, navnlig for så vidt angår etablering af en bæredygtig udvikling og hensyntagen til miljøet i andre økonomiske sektorer.

- *Det foreslås at man styrker samarbejdet på miljøområdet for på denne måde at tilskynde til en bæredygtig økonomisk vækst og social udvikling der i det fornødne omfang opfylder kravene med hensyn til miljøets kvalitet, beskyttelse af folkesundheden og en rationel udnyttelse af naturens ressourcer.*

Samarbejde inden for forbrugerpolitikken

18. Forbrugerpolitikken og beskyttelsen af forbrugernes sundhed får en stadig større betydning i relationerne mellem EU og Tyrkiet, blandt andet som følge af de nye samhandelsmuligheder toldunionen åbner.

- *Det foreslås at der ydes faglig og økonomisk bistand til de tyrkiske myndigheder således at de kan indføre et system svarende til EU's informationsudvekslingsystem. Det tyrkiske system kan derefter tilsluttes EU's så snart der er truffet beslutning herom i Rådet.*

Samarbejde inden for regionalpolitikken og på tværs af grænserne

19. En uddybelse af samarbejdet i Sorthavsområdet vil fremme regionens stabilitet og velfærd. I lighed med den politik der er lagt til grund i forbindelse med andre regionale initiativer, tilskynder Kommissionen til regionalt samarbejde og samarbejde på tværs af grænserne i Sortehavsområdet på grundlag af passende ordninger, herunder støtteprogrammer for partnerlande i regionen.

Deltagelse i Fællesskabets programmer

20. Kommissionen har foreslået at Tyrkiet deltager i programmerne Leonardo, Sokrates og Unge for Europa III, og dette forslag er nu til behandling i Europa-Parlamentet og i Rådet. Tyrkiske forskere, laboratorier, virksomheder og andre organisationer er berettiget til at deltage i de forskningsprojekter der gennemføres som led i fjerde rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling.

21. Det foreslås at Tyrkiet indbydes til at deltage i andre fællesskabsprogrammer, blandt andet i foranstaltninger vedrørende ungdom, kultur, uddannelse, forskning, små og mellemstore virksomheder, miljø, toldvæsen, indirekte beskatning og udvidelse af de tværeuropæiske net.

- *En principbeslutning om Tyrkiets deltagelse i EF-programmer kan indføres i en tillægsprotokol til associeringsaftalen. De nærmere vilkår fastlægges for hvert program for sig på grundlag af forhandlinger. I de første år kan en del af Tyrkiets bidrag kan eventuelt dækkes ved hjælp af økonomisk bistand på grundlag af MEDA-programmet eller forordningen om særlig økonomisk bistand, når den er vedtaget.*

Samarbejde vedrørende rets- og indenrigsanliggender

22. Det bør overvejes hvordan man kan forbedre politiets og toldvæsenets samarbejde om bekæmpelse af narkotikahandel, organiseret kriminalitet og hvidvask af penge, samt på felter såsom indvandring og retsligt samarbejde inden for civil- og strafferet.

- *Associeringsrådets resolution af oktober 1995 kan danne rammen omkring et sådant samarbejde. I henhold til denne skal der afholdes regelmæssige møder på K4-niveau og regelmæssige møder mellem Tyrkiet og formandskabet og Kommissionen, samt regelmæssige møder på ministerniveau.*
- *Rådet kan eventuelt beslutte at give tilladelse til finansiering af foranstaltninger inden for rets- og indenrigsanliggender som led i programmet for finansielt samarbejde med Tyrkiet.*

Konklusion

23. Det er Kommissionens opfattelse at Associeringsrådets bekræftelse af at Tyrkiet er berettiget til at ansøge om optagelse i EU, og dets udtalelse om at Tyrkiet vil blive bedømt på grundlag af samme objektive standarder og kriterier som andre ansøgerlande, igen har sat skub i relationerne mellem EU og Tyrkiet.
24. En yderligere uddybning af forbindelserne mellem EU og Tyrkiet afhænger af om Tyrkiet gør fremskridt på en række felter. I politisk henseende er det påkrævet med en yderligere demokratisering. Relationerne mellem Grækenland og Tyrkiet må forbedres, folkerettens principper overholdes, og der må iværksættes et aktivt program til sikring af at Tyrkiets overholdelse af menneskerettighederne bringes op på et internationalt acceptabelt niveau. Menneskerettighederne og retsstatens principper må overholdes, ikke mindst i kampen mod terrorisme og bestræbelserne på at finde en ikke-militær løsning på problemet i det sydøstlige Tyrkiet, hvor der stadig hersker undtagelsestilstand. Tyrkiet må ydermere bidrage aktivt til at finde en retfærdig og varig løsning på Cypem-spørgsmålet, som omhandlet i FN's resolution herom.
25. Tyrkiets private sektor udviser en bemærkelsesværdig dynamik, men det er stadig nødvendigt med økonomisk reform og etablering af stabile forhold omkring de offentlige finanser, priserne og valutapolitikken hvis man skal opnå en bæredygtig vækst inden for økonomi og beskæftigelse. En løbende reform af statssektoren og landbruget er nødvendig, og en tilpasning af landets fysiske og sociale infrastrukturer rejser store udfordringer i finansiell og administrativ henseende.
26. Ovenstående forslag åbner mulighed for en større integration mellem EU og Tyrkiet, og samtidig dermed andre forbedringer på ovennævnte felter. Det vil være til gavn for samtlige borgere at få uddybet de forbindelser der allerede er etableret med associeringsaftalen og toldunionen. Herved skabes der større stabilitet, sikkerhed og velfærd både i EU og Tyrkiet, og Tyrkiet får bedre mulighed for at realisere sine europæiske ambitioner.

27. Det henstilles til Rådet at det godkender de retningslinjer der er udstukket i denne meddelelse.

Finansieringsoversigt

- Endnu ikke aktuel.
- Alle foranstaltninger der tager udgangspunkt i anbefalingerne i denne meddelelse, finansieres via eksisterende EF-ordninger, bl.a. den særlige ordning for finansiel bistand til Tyrkiet til opfølgning af toldunionen og MEDA-programmet.

Virkninger for små og mellemstore virksomheder

Dette forslag har positive virkninger for små og mellemstore virksomheder, idet:

- det fremmer sådanne virksomheder involvering i udveksling og samarbejde
- det letter kontakter og informationsudveksling mellem små og mellemstore virksomheder hos begge parter.

ISSN 0254-1459

KOM(97) 394 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

11

Katalognummer : CB-CO-97-402-DA-C

ISBN 92-78-23477-X

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer

L-2985 Luxembourg